

POSLANCŮM PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY:

SPOLEČNÉ PROHLÁŠENÍ SOCIÁLNÍCH PARTNERŮ

k návrhu poslanců Mirka Topolánka, Michala Doktora a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (tisk 413)

Daňově uznatelný příspěvek na stravování zaměstnanců patří mezi osvědčené a nejčastěji využívané plnění, které zaměstnavatelé poskytují svým zaměstnancům.

Podle nedávných průzkumů až 70 % zaměstnavatelů označuje stravování formou stravenek za efektivní způsob motivace zaměstnanců. Jejich spokojenost vede k vyšší produktivitě práce a posiluje pocit sounáležitosti s firmou. Průzkumy také dokládají, že stravenky podporují rozvoj podnikání v gastronomii a kladně působí v zúčastněných restauracích a obchodech na zvyšování jakosti jídel. Zaměstnanci na stravenkách oceňují volnost ve výběru stravovacího zařízení a zejména úsporu nákladů na stravování.

Náklady na stravování zaměstnanců v průběhu pracovní doby je nutné chápat jako nezbytně nutný a běžný výdaj zaměstnavatele na dosažení, zajištění a udržení příjmu. Jde o výdaj, srovnatelný s výdaji vynaloženými na bezpečnost a ochranu zdraví při práci, školení apod. Tím, že doposud jsou výdaje na stravování daňovým výdajem u zaměstnavatele, stát akceptuje specifčnost těchto výdajů jako nástroje pro udržení produktivity práce, podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnance. **Nejedná se o žádnou výhodu či nesystematičnost, jde o naprosto běžnou praxi.** Také zahraniční zkušenosti ukazují, že v případě přechodu k systému rovné daně (Slovensko, Rumunsko) zůstaly příspěvky na stravování součástí daňově uznatelných nákladů zaměstnavatelů. Slovensko navíc vloni rozšířilo tuto možnost i na živnostníky. V Maďarsku, které rovněž zdaňuje zisk podniků mimořádně nízkou sazbou (v současnosti 16 + 4%), zůstávají náklady na stravování daňově odpočitatelné a navíc dochází k navyšování uznatelných limitů.

Zástupci zaměstnanců i zaměstnavatelů zásadně nesouhlasí s návrhem na zrušení daňové uznatelnosti příspěvku na stravenky. V případě schválení předloženého návrhu dojde k omezení podpory stravování, což bude mít zásadní nepříznivý dopad jak na zaměstnance, tak na zaměstnavatele, aniž by to při zvážení všech finančních dopadů přineslo propočítané úspory veřejným financím.

- **Zaměstnavatelé ztratí motivaci pro poskytování daňově neuznatelného stravování.** Je málo pravděpodobné, že by zaměstnavatelé dobrovolně a hromadně začali část svých zisků používat na krytí zvýšených nákladů spojených se stravováním (poskytování benefitů je zaměstnavateli posuzováno z hlediska daňové uznatelnosti a z hlediska, zda jsou zahrnovány do vyměřovacích základů pro pojistné na sociální a zdravotní pojištění). Podle průzkumů řada zaměstnavatelů uvažuje, že poukázky na jídlo buď zruší (zejména tím vyhrožují malé firmy) nebo, pokud je ponechají, tak část nákladů přenesou na zaměstnance.
- **Úprava bude mít negativní dopad na zdraví zaměstnanců.** Zrušení stravenek se zcela jistě promítne negativně do stravovacích návyků zaměstnanců, kteří omezí konzumaci teplých obědů v restauracích a část zaměstnanců se přesune k méně zdravým variantám stravování, jako jsou rychlá občerstvení či studená strava. Z ekonomických důvodů přejdou některé skupiny zaměstnanců od nákupu teplého jídla k levnějším nákupům potravin, které spadají do nižšího pásma DPH (to sníží výnos této daně).

Úvahy o změnách daní týkajících se stravování musí proto být nutně spojeny s jeho pozitivním vlivem na zdraví zaměstnanců. Podle studie Food at work (Stravování v zaměstnání, Christopher Wajnek, International Labour Office) více než 92 % praktických lékařů považuje přestávku na oběd mimo pracoviště za pozitivní přínos k celkové tělesné a duševní pohodě zaměstnanců.

- **Daňově zvýhodněné stravenky nepřímo podporují rozvoj podnikání v oblasti služeb – zrušení by mělo negativní dopad zejména na restaurace a jídelny**

V polovině minulého roku podepsaly tisíce provozovatelů stravovacích zařízení petici za zachování podpory závodního stravování. Případné schválení změny zákona postihne v České republice okolo 17 tisíc provozoven poskytujících gastronomické služby, které akceptují stravenky při úhradě obědů (stravenky zde často tvoří až 50 %, někdy i více z celkového obrátu těchto firem). Omezení stravování formou poukázek povede k zániku této formy podnikání. Provozovatelé závodních jídelen, kteří vynaložili velké investice do přizpůsobení provozu normám EU, by mohli tímto opatřením hodně trpět - zrušení podpory závodního stravování způsobí zpomalení návratnosti investic, ztrátovost nákladných provozů, popř. jejich likvidaci. Logickým důsledkem, v České republice v poslední době častým, by mohla být žaloba investorů a následné soudní spory či arbitráže. Tedy i reálné riziko finančních ztrát pro stát.

- **Úprava nepřinese úspory veřejných financí.** Jak vyplývá ze zdůvodnění předkladatelů hlavním z důvodů pro zrušení daňové uznatelnosti stravování formou poukázek je získat další zdroje do státního rozpočtu. Předkladatelé očekávají, že do státního rozpočtu tímto získají přínos ve výši cca 0,6 mld. až 1 mld. Kč.

Jde o neobjektivní zavádějící tvrzení, protože se nebere do úvahy, že pokud by byl předložený návrh přijat, bude to znamenat výrazný pokles stravenek a následně z důvodu nižšího výnosu DPH, ale i daní z příjmu způsobeného poklesem obrátu restaurací, maloobchodu a stravenkových firem konečný přínos do státního rozpočtu bude zanedbatelný.

• **Nesystémová úprava podpory stravování zaměstnanců zakládající nerovnost**

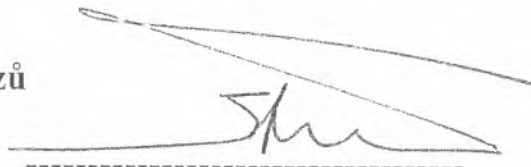
Daňová výhodnost má být ponechána firmám, které mají vlastní zařízení (kuchyň a jídelnu), tzn. ty si náklady na provoz budou moci nadále nechat v nákladech. Tím dojde k vytvoření nerovných podmínek pro poskytování stravování pro zaměstnavatele a jejich zaměstnance. Počet malých firem, pro které není ekonomicky únosné provozovat vlastní zařízení závodního stravování, poukázky na stravování jsou tak často jedinou možností, jak mohou tito zaměstnavatelé zabezpečit teplé jídlo zaměstnancům v průběhu jejich pracovní doby. Ve stejné situaci jsou i větší firmy s množstvím různě rozmístěných provozoven, což jim neumožňuje budovat „společné“ jídelny pro všechny zaměstnance.

Za účastníky prohlášení:

Svaz průmyslu a dopravy České republiky

Českomoravská konfederace odborových svazů

Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR

Asociace samostatných odborů

V Praze dne 12. 2. 2008